

S. Sayısı : 261

Gedikli Erbaş Kanun tasarısı ile Bingöl Milletvekili Feridun Fikri Düşünsel'in, ordunun bilûnum sınıflarına mensup Gediklilerin Maaş ve Terfii hakkında Kanun teklifi ve Millî Savunma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/732), 2/225)

Gedikli Erbaş Kanun tasarısı (1/732)

T. C.
Başbakanlık
Muamelât Genel Müdürlüğü
Tetkik Müdürlüğü
Sayı : 71 - 1591

1. III . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 28. II. 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Gedikli Erbaş Kanunu tasarısı ile gerekçesinin ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş. Günaltay

Gedikli Erbaş Kanunu tasarısının gerekçesi

1. Ordunun gedikli erbaş eksigi pek çok olup gedikli erbaş kaynaklarının bugünkü verimi ile bu ihtiyacın kısa zamanda tamamlanmasına imkân olmadığı, gedikli erbaşlığa istekli sayısının çok az bulunduğu görülmüş ve bunun sebepleri araştırıldığında;

Ortaokul öğrenimini bitiren ve daha yüksek öğrenime katılmak imkânı, fırsat ve gücünü bulamayan gençlerin, daha çok Devlet memurluğunu tercih eyledikleri veya istikballerini, daha iyi bir şekilde sağlayacak istikametlerde aradıkları anlaşılmıştır.

Çünkü, ortaokul mezunu Devlet memurları üç yılda bir terfi eylemekte, polislerin ve ortaokul öğrenimi üzerine bir meslek tahsili yapanların aylıkları 20 liradan başlamakta, baremin 4. derecesine kadar yükselebilmekte, Devlet memurları 65 yaşına kadar memuriyete devam haklarına malik bulunmakta, gedikli erbaşların tâbi bulunduğu yaş haddi, evlenme ve başka türlü kayıt ve şartlara bağlı ve mahrumiyetlere mâruz bulunmamaktadır. Millî Eğitim Bakanlığının köy ve sanat enstitülerinin sağladığı istikbal de gedikli erbaşlara nazaran daha elverişli bulunmaktadırlar.

Bu sebeplerle; gedikli erbaşları meslekî ve hukukî yönlere yükseltmek ve kendilerini terfi eyleyerek gedikli erbaşlığa teşviki sağlamak için; gedikli erbaşlara, en az orta okul mezunu bir Devlet memuru statüsü vererek aynı derecede öğrenim görmüş ve Devletin türlü hizmetlerinde çalışan memurlara eşit haklara sahip kılmak gerekli görülmüş ve bu kanun tasarısı bu esasa göre hazırlanmıştır.

2. Bu tasarının hazırlanmasında :

- Gedikli erbaşlara ait bütün mevzuatın bir kanun içinde toplanması,
- Muhtelif sınıf gedikli erbaş okulları sürelerinin birleştirilmesi ve ortaokul öğrenimi üzerine bir yıllık staj ve iki yıllık bir meslek tahsili verilerek aylıklarının 20 liradan başlanması ve böylece muhtelif sınıf ve meslek gedikli erbaşları arasında eşitlik sağlanması,

- e) Gedikli erbaş aylıklarının birer derece yükseltilmesi dolayısıyla, sanat enstitülerinden çıkan gedikli erbaşların da üstçavuş olarak değil gedikli çavuş olarak çıkarılması ve eşitlik sağlanması,
- d) Gedikli erbaşların muadil tahsili Devlet memurları gibi her rütbede asgari bekleme süresinin üç yıl olması,
- e) Gedikli erbaşların temdit esası kaldırılarak, subaylar gibi 15 yıl mecburi hizmete tâbi tutulması,
- f) Gedikli erbaşların yükselmelerinin, sicil ve ehliyet yoluyla bakanlıklarca yapılması,
- g) Gedikli erbaşların yükselmelerinin subaylar gibi her yılın 30 Ağustos Zafer Bayramı yapılması,
- h) Gedikli erbaşların aylıklarının ordunun diğer mensupları gibi ay başlarında teşmil edilmesi, 60 lira asli maaşa kadar yükseltilmesi,
- i) Çekilme veya emekliye çıkarılma suretiyle ordudan ayrılan gedikli erbaşların yedek gedikli erbaşlığa nakilleri,
- Gibi önemli esasları ihtiva etmek ve başkaca müteferrik kısımlara da tasarıda yer verilmek suretiyle ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Bingöl Milletvekili Feridun Fikri Düşünsel'in Ordunun bilûmum sınıflarına mensup gediklilerin maaş ve terfii hakkında Kanun teklifi (2/225)

18 . II . 1930

Yüksek Başkanlığa

Gedikli kadrosunun Ordumuzun varlığındaki vazifesinin önemi açıktır. Bu sınıf mensuplarının durumlarını düzeltmek ötedenberi düşünülmekte ise de işin gecikmede olduğunu düşünerek hazırladığım tasarımı sunuyorum.

Kanunlaşması için gereken işlemin yapılmasını rica ile hürmetlerimi sunarım.

Bingöl Milletvekili
F. F. Düşünsel

BİNGÖL MİLLETVEKİLİ FERİDUN FİKRİ DÜŞÜNSEL'İN TEKLİFİ

Ordunun bilûmum sınıflarına mensup Gediklilerin maaş ve terfii hakkında Kanun

MADDE 1. — Gediklilerin asli maaşları (20) liradan başlar.

MADDE 2. — Gedikliler her üç senede bir terfi ederler.

MADDE 3. — Gediklilerin maaşı sair Devlet memurları maaşlarının tediyesinde müttehaz esas uyarınca her ay başında peşin ödenir.

MADDE 4. — Tüberküloz hastalığına tutulan gedikliler sanatoryumda ve pravantoryumda tedavi görürler.

MADDE 5. — Bu kanun hükmü yayın tarihinden geçerlidir.

MADDE 6. — Bu kanunun yürütümüne Bakanlar Kurulu memurdur.

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. 1/732, 2/225

Karar No. 25

8 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 28 . II . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve 1 . III . 1950 tarihinde Komisyonumuza havale buyurulan Gedikli Erbaş Kanun tasarısı Bingöl Milletvekili Sayın Feridun Fikri Düşünsel'in (Ordunun bilümun sınıflarına mensup gediklilerin terfihi hakkında) daha evvel Yüksek Başkanlığa sunulup Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı ile birleştirilerek Komisyonumuzun 2, 6 ve 7 Mart 1950 tarihli toplantılarında Millî Savunma, İçişleri, Maliye ve Gümrük ve Tekel Bakanlıkları temsilcileriyle ve sayın Feridun Fikri Düşünsel'in huzurlarıyla görüşüldü.

Gerek Hükümetin teklifinde ve gerekse sayın Feridun Fikri Düşünsel'in teklifindeki muçip sebepler okunup incelendi. Teklif sahibinin ve Bakanlıklar temsilcilerinin tamamlayıcı izahları dinlendi.

Gerekçelerde de belirtildiği veçhile; gedikli erbaş sınıfına rağbetin azaldığı ve ordunun işe; bunlara ihtiyacı bulunduğu ve bu ihtiyacın günden güne artmakta olduğu cihetle; rağbeti azaltan sebeplerin ortadan kaldırılması lâzımgeldiği kanaatine varıldı.

Gedikli erbaşlar; meslekî ve hukuki bakımdan yükseltmek ve buna mukabil terfi ve terfiyelerini sağlamak ve ortaokul mezunu Devlet memurlarıyla müsavi bir muameleye eriştirmek hususları bu kanun tasarısının hazırlanmasında esas tutulduğu görüldü.

Bununla beraber; muhtelif sınıflara mensup gedikli erbaşlar hakkındaki muhtelif kanunları bir kanun halinde tesis ve tedvin edilmesi de ehemmiyetle dikkat nazara alınmış olduğu görüldü.

Komisyonumuz bu esaslar dâhilinde kanun tasarısını incelemiş ve üzerinde bâzı tartışmalar yapmış ve Hükümet teklifini; bâzı maddelerde bâzı değişiklikler yaparak ve ayrıca bir de madde ilâve ederek oy birliği ile kabul eylemiştir.

Tasarının ikinci maddesinin son fıkrasına

«Millî Savunma Bakanlığınca tesbit edilecek kayımdan sonra ve Bakanlar Kurulunca tasdik olunacak» kaydının ilâvesi münasip görülmüştür.

15 nci madde : Şu şekilde değiştirilmiş ve yeniden yazılmıştır.

«Yükselme şartlarını taşıdığı halde kadrosuzluk yüzünden yükselemiyenlerden bekleme süresini geçirmiş olanlar; her rütbe veya üst derecede iki defaya mahsus olmak üzere üst rütbe veya üst derece aylığını alırlar».

Bu maddenin son fıkrası da kaldırılmıştır.

16 ncı madde : «Kadronun elverişli olması» kaydı «kadroda açık yer bulunmasıdır.» şeklinde değiştirilmiştir.

17 nci madde : Esaslı olarak değiştirilmiştir ve yeniden yazılmıştır.

18 nci madde : Değişiklik yapılmıştır.

26 ncı madde : Jandarma ve Gümrük Muhafaza gediklileri hakkında da aynı hükümlerin tatbik edileceği kaydı konulmuştur.

30 neu madde : Bâzı değişikliklerle madde küçültülmüş ve maddeye sarahat verilmiştir.

32 nci madde : Komisyonumuzca yeniden ilâve edilmiştir. Ve bu suretle gedikli erbaş ve ailelerinin Devlet hastanelerinde tedavileri ve kendilerinin sanatoryum ve prevantoryumlarda tedavi edilmeleri sağlanmış ve bu suretle Sayın Feridun Fikri Düşünsel'in bu husustaki teklifleri de yerine getirilmiştir.

34 ncü madde : 4756 rakamı 4757 olarak tashih edilmiştir.

38 nci madde : Komisyonumuzca tamamen değiştirilip yeniden yazılmıştır.

Geçici 2 ve 3 neu maddeler: Komisyonumuzca tamamen değiştirilip yeniden yazılmıştır.

40 nci madde : Bu kanuna aykırı hükümleri taşıyan kanun ve bunlara ek bâzı kanun numara ve maddelerinde tashihler yapılarak yeniden yazılmıştır.

Kanun tasarısının yürürlüğe girmesi bir yıl sonraya bırakılması bu kanundan acele beklenen neticeyi geciktireceği ve maksadın tama-

niyle temin edilememiş olacağı cihetle; kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi komisyonumuzca ve oybirliğiyle kabul edilmiş ve buna ait 41 nci madde o yolda değiştirilmiştir.

Bu değişiklik ve ilâvelerle kanun tasarısı komisyonumuzca ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Bununla beraber orduyu ve memleket savunmasını yakından ilgilendiren bu kanun tasarısının biran evvel çıkabilmesini sağlamak için tasarının Kamutayda öncelikle müzakere edilmesi hususunun da teklif edilmesi oy birliğiyle karar altına alınmıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve-
rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî Sa. Komisyonu

Başkanı

Kastamonu

Korgl. A. Alptdoğan

Sözcü

Hatay

Gl. E. Durukan

Kâtip

Ankara

M. Aksoley

Balıkesir

Orgl. I. Çalıklar

Çankırı

Gl. Z. Soydemir

Erzurum

E. S. Akgöl

İmzada bulunamadı

Gaziantep

Gl. A. Atla

Konya

Dr. H. Alataş

Seyhan

S. Tekelioğlu

Ankara

Korgl. N. Tınaz

Çankırı

Dr. A. Arkan

Erzincan

Z. Ağca

Erzurum

Gl. V. Kocagüney

Kayseri

Gl. S. Arın

Ordu

Amiral H. Gökdağ

Van

R. Oktar

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/732, 2/225

Karar No. 116

20 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 1 . III . 1950 tarihli ve 71/1591 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı ve Bingöl Milletvekili Feridun Fikri Düşünel'in, Ordunun bütümün sınıflarına mensup Gediklilerin Maaş ve Terfilerine dair Kanun teklifi Millî Savunma Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza havale buyurulmakla Millî Savunma adına Genelkurmay Başkanlığı Personel Dairesi Başkanı Korgeneral Şükri Kanath ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Tasarı; esas itibariyle, ortaokuldan sonra iki sene meslek tahsili gören gedikli erbaşlarla bu durumda olan Devlet memurları arasında teadül tesisini ve gedikli erbaşlar hakkında muhtelif mevzuatta yer alan hükümlerin bir araya toplanmasını hedef tutmaktadır.

Gedikli erbaşların şimdiki durumlarında bu tasarı ile yapılmak istenilen değişiklik, bütçeye

4,9 milyon liralık yeni bir külfet yüklemektedir. Ancak, ordu subay ve askeri memurlarıyla gediklilerine verilen ikinci er tayınının tahdidi sebebiyle bu külfetin 2,4 milyon liralık kısmı karşılanmış bulunmaktadır. 1950 yılında bu tasarının tatbikını temin için kanununun 30 Haziran 1950 tarihinde yürürlüğe konmasına göre hâsıl olan sekiz aylık ihtiyacın (3 421 361) lira olacağı ve ikinci er tayınından yapılan tasarrufla temin edilen karşıktan geri kalan kısmın (1 500 000) lirasının Millî Savunma Bakanlığı Kara Kuvvetleri tayinat tertibinden ve diğer kısımlarının da Jandarma ve Gümrük Muhafaza Genel Komutanlıkları aylık tertiplerindeki tasarruflardan temin edileceği alınan izahlardan ve yapılan incelemelerden anlaşılacak 1950 yılında bu tasarı için ayrı bir ek ödenğe ihtiyaç olmayacağı anlaşmış ve tasarı, esas itibariyle Komisyonumuzca da kabule değer görülerek Millî Savunma Komisyonunun metni görüşmeye esas tutulmuştur.

Tasarının maddeleri ayrı ayrı incelenmiş ve her bireri üzerinde durularak, bunlar arasında kanun metninde yer almasına lüzum görülmiyenler çıkartılmak ve bazı maddeler birleştirilmek ve bir kısmında ibare ve yazı değişiklikleri yapılmak suretiyle yeniden bir tasarı hazırlanmış ve teklifin esas ruh ve maksatları bu tertip ve tanzim içinde mahfuz tutulmuştur.

Yapılan değişiklikler aşağıda arz olunmuştur:

Tasarının 1, 3, 4, ve 5 nci maddelerinden bu kanunda yer almasına lüzum görülmiyen ve ancak yönetmelik veya tüzüklerde düşünülebiyecek olan (hükümlü olmamak, mekteplerden eğitim ve ahlak bakımlarından çıkarılmış olmamak, sağlığı yerinde olmak, aile durumları kötü olmamak ve gedikli erbaş okullarına alınacakların membarlarını gösteren hükümler) gibi hususlar bu maddelerden çıkarılarak, kalan hükümlerin ilgilileri itibariyle bir maddede toplanması mümkün görülmuş ve birinci madde bu esas dairesinde yeniden kaleme alınmıştır.

İkinci maddede vuzuhu temin edecek surette bir ibare değişikliği yapılmıştır.

Tasarının altıncı maddesi üçüncü madde olarak yine vuzuhu sağlayacak ifade değişikliği yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Tasarının yedinci maddesi dördüncü madde olarak kabul edilmiş ve burada, mühendis yetiştirmek üzere okutulanların evvelki hükme göre bütün tahsil süresince iki defa sınıfta kalmaları halinde gedikli erbaş olmaları şeklindeki hüküm umumî kaidelere uyularak bir sınıfta bir defadan fazla kalma suretinde değiştirilmiştir.

Sekizinci ve dokuzuncu maddeler beşinci ve altıncı maddeler olarak yazı değişiklikleriyle kabul edilmiştir.

Onuncu madde yedinci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

Tasarının 11 nci maddesi 8 nci madde olarak ve metindeki atıf maddesinin numarası düzeltilerek aynıyle kabul edilmiştir.

On ikinci madde 9 ncu madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

On üçüncü madde, 10 ncu madde olarak kabul edilmiş ve bu maddeye peşin verilen aylıklardan ölüm halinde kistelyevim yapılmıyacağı hükmü umumî kaidelere uygun olarak eklenmiştir.

On dördüncü madde, 11 nci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

On beşinci madde, Milli Savunma Komisyonunca çıkarılan son fıkra da eklenmek suretiyle ve bir yazı değişikliği ile 12 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Bu fıkranın tekrar maddeye eklenmesindeki sebep, basgediklilerin son maaş kademesinde, bu madde gereğince tekrar iki defa terfi etmelerine mâni olmak ve bu suretle umumi teadül prensiplerinin ihlâl edilmemesini sağlamaktır.

On altıncı madde, 13 ncu madde olarak ve vuzuh temin edilerek yeniden yazılmıştır.

On yedinci maddede, terfilerin kadro esasına bakılmaksızın yapılması ve terfiden sonra kadroda gösterilmesi şeklinde Millî Savunma Komisyonunca bir değişiklik yapılmış ise de Komisyonumuz, kadro münhal bulunmadan terfi yapılmasının umumî esaslara uymıyacağını düşünerek bu hükmün maddeden çıkarılmasını uygun görmüş ve yükselme kademelerindeki yanlışlığı da düzelterek maddeyi 14 ncu madde olarak kabul etmiştir.

On sekizinci madde, bugünkü fiilî vaziyete uygun şekilde düzeltilmek ve ilgisi itibariyle yirminci madde ile birleştirilmek suretiyle 15 nci madde olarak yeniden yazılmıştır.

On dokuzuncu madde, 4273 sayılı Kanuna atıf yapmak suretiyle kısaltılarak aynıyle ve on altıncı madde olarak kabul edilmiştir.

Yirmi bir, 22 ve 23 ncu maddeler birleştirilerek ve kısaltılarak 17 nci madde olmak üzere kabul edilmiştir.

Yirmi dördüncü madde, 18 nci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

Yirmi beşinci madde hükmü, umumi bir kanun olan 4178 sayılı Kanuna temin edildiğinden burada tekrarına lüzum görülmemiş ve tasarıdan çıkarılmıştır.

Yirmi altıncı madde, 19 ncu madde olarak kabul edilmiş ve jandarma sınıfının hususi durumları itibariyle 4370 sayılı Kanuna göre beslenmeleri Komisyonumuzca zaruri görüldüğünden Millî Savunma Komisyonunca Hükümet metninden çıkarılan buna dair fıkra tekrar maddeye eklenmiştir.

Yirmi yedinci madde, yirminci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

Yirmi sekizinci madde, 4909 sayılı Kanun

hükmiyle sağlanmış bulunduğundan tekrarına lüzum görülmiyerek tasarıdan çıkarılmıştır.

Yirmi dokuzuncu madde, ibare değişikliği ile yeniden yazılmış ve 21 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Otuzuncu madde hükmü, 3663 ve 3949 sayılı kanunlarla temin edildiğinden bu madde tasarıdan çıkarılmıştır.

Otuz birinci madde, hükmü, 2161 sayılı Askerî İzin Kanununda yer aldığından madde tasarıdan çıkarılmıştır.

Bütün Devlet memurlarıyla subay ve askerî memurların ailelerinin tedavisi usulü mevzuatımızda ücrete tâbi tutulduğundan gedikli erbaşların aileleri hakkında da bu esastan ayrılmanmayı komisyonumuz uygun görmüş ve 32 nci madde bu hüküm çıkarılmak suretiyle 22 nci madde olarak yeniden yazılmıştır.

Otuz üçüncü, 34 ve 35 nci maddeler ifade değişikliğiyle 23, 24 ve 25 nci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Otuz altıncı madde hükmü, yeni Emekli Sandığı Kanunuyla temin edildiğinden madde tasarıdan çıkarılmıştır.

Otuz yedinci madde, 26 nci madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

Otuz sekizinci madde, Hükümetin teklifi maksada daha uygun görüldüğünden ufak bir ibare değişikliğiyle yeniden yazılmış ve 27 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Otuz dokuzuncu madde, esas kanuna atıf suretiyle ve kısaltılarak ve 28 nci madde olmak üzere yazılmıştır.

Geçici birinci madde, ufak bir ibare değişikliğiyle aynıyle kabul edilmiştir.

Deniz ve hava sınıfında istihdam edilmekte olan ve miktarları çok mahdut bulunan gedikli subaylar bugüne kadar tasfiye edilmemiş ve bunların hizmetleri de nazara alınarak muhtelif kanunlarla kendilerine birtakım haklar ve menfaatler temin edilmiş bulunmaktadır. Son olarak 4990 sayılı Kanunla yapılan yükseltmede 30 lira kadro aylıkları mahfuz tutularak aylıklarına ayrıca beş lira zam yapılmış ve tutarı (250) lira olarak tesbit ve bundan başka 30 lira da tazminat verilmesi kabul edilmiştir.

Millî Savunma Komisyonu, bunları, ~~unvan ve~~

müktesep hakları mahfuz kalmak şartıyla bu kanun hükümlerine tâbi tutmayı uygun görmüş ve tasarının geçici ikinci maddesini bu esasa göre tanzim etmiştir.

Komisyonumuz, muhtelif gedikli erbaş kanunlarında bunların ayrıca bir sınıf halinde mütalâa edilerek kendilerine gedikli erbaş sınıfına geçme hususunda bir hiyar hakkı tanınmış olduğunu göz önünde tutarak evvelce temin edilen hakların ihlâl edilmemesini ve hiyar hakkını kullanmayacakların durumlarında bir değişiklik yapmamayı, tahsil ve hizmet süreleri itibariyle uygun görmüş, ancak terfih bakımından vaziyetlerini düzeltmeyi de muvafık bulduğundan bunlara evvelce 30 lira asli maaşına ek olarak verilen beş lira zamlı tutarı (250) lira olarak hesap edilen aylıklarını kendileri için, bu aylıkları aldıkları trihten itibaren, hak sayarak 35 lira kadro aylığında telâkki etmiş ve hizmet müddetlerine göre bu aylığı dört yıl almış olanların da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren iki üst derece aylığı almalarını uygun görmüştür ve bu gedikli subaylar askerî ve umumi Teadül kanunlarının kabul ettiği derecelere girmediklerinden maddedeki iki üst derece aylığı alacakları hüknünden maksat bunların 35 liralık kadroda 50 lira asli maaşın tutarı olan (350) lirayı alabilmelerini temin etmektedir.

Bu maksatla geçici ikinci madde, geçici üçüncü maddenin gedikli subaylara ait hükümlerini de ihtiva etmek üzere geçici 2 nci madde halinde yeniden yazılmıştır.

Halen görevli bulunan gedikli erbaşların bu tasarı gereğince yapılacak aylık intibaklarında şimdi buldukları rütbe ve kademelerde geçirdikleri hizmet sürelerinin yeni aylık derecelerinde sayılması hakkında bir hüküm ilâvesi suretiyle geçici 3 nci madde yeniden yazılmıştır.

Bu tasarının karşılığını temin eden aktarma hükmü yeniden tasarıya eklenen geçici 4 nci madde ile sağlanmıştır.

Kıncıncı madde ilga hükümlerini kapsamaktadır. İlga edilen kanunlar arasında gösterilen 4140 sayılı Kanun 4990 sayılı Kanunla ve 4260 sayılı Kanun da 5401 sayılı Kanunla evvelce ilga edildiklerinden bunlar maddeden çıkarılmış ve bu tasarının 19 nci maddesinde 4370 sayılı

Kanun hükümleri mahfuz tutulduğundan bu kanunun bu tasarıya aykırı hükümlerinin ilgasına dair maddedeki kayıt çıkarılmış ve ayrıca 4779 sayılı Kanunun 4 nci maddesi hükmü bu tasarinın 4 nci maddesinde yer aldığından bu madde ilga hükümleri arasına konulmuştur.

Yürürlük maddesi yukarda açıklandığı gibi 30 Haziran 1950 olarak tesbit edilmiş ve 30 ncu madde olmak üzere ve tasarinın 42 nci maddesi kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceğini ifade etmek üzere 31 nci maddede olarak aynıyle kabul edilmiştir.

Bu değişikliklerle yeniden hazırlanan kanun tasarısı Kamutayın onayına arz edilmek üzere

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Mardin	Kastamonu	Ankara
R. Erten	M. Akalın	F. Öymen
Ankara	Bolu	Diyarbakır
C. Gölet	C. S. Siren	C. Ekin
Diyarbakır	Erzinean	İsparta
Ş. Uluğ	N. Pekcan	K. Turan
İzmir	İzmir	Kastamonu
S. Dikmen	A. İnan	T. Çoşkan
Malatya	Manisa	Ordu
M. S. Eti	F. Kurdoğlu	H. Yalman
Seyhan		Urfa
A. R. Yüreğir		E. Tekeli

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gedikli Erbaş Kanun tasarısı

I. - BÖLÜM

1. Kısım

Kaynaklar ve yetiştirme usulleri

Gedikli-erbaşlık şartları :

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusunun, kara, deniz, hava kısımları ile Jandarma ve Gümrük Koruma birlikleri kuruluşlarında gedikli erbaş olmak için :

- a) Türk olmak,
- b) 18 yaşını bitirmiş olmak,
- c) Öğrencilik haklarının kaldırılmasını gerektirecek derecede bir hüküm giymiş veya okul idare kurullarınca bu yolda bir karar almış olmamak,
- e) Sağlığı yerinde olmak,
- d) Kendisi ve ailesi kötü şöhret sahibi olmamak,
- e) Aşağıdaki maddelerde yazılı gedikli erbaşlık hakkını kazanmış bulunmak şarttır.

MADDE 2. — Gedikli erbaş olacakların okula girme şartları, sınıf ve meslekleri, her meslek için aranacak şartları ve nitelikleri, yetiştirilme usulleri, okuldan çıkarılmaları Millî Savunma Bakanlığınca tesbit edilecek esaslara göre yapılır.

Esas kaynaklar :

MADDE 3. — Gedikli erbaşlar esas olarak gedikli erbaş okullarından yetiştirilirler.

İlk kaynaklar :

MADDE 4. — Gedikli erbaş okullarına aşağıda gösterilen yerlerden öğrenci sağlanır :

- a) Gedikli erbaş hazırlama ortaokullarından,
- b) Birlik ve kurumlarda bulunan muvazaf erattan yaşı 25 i geçmemiş en az ortaokul derecesindeki öğrenimi bitirmiş ve gerekli şartları taşıyan isteklilerden,
- e) En az ortaokul derecesindeki öğrenimi

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Gedikli Erbaş Kanun tasarısı

I - BÖLÜM

1. Kısım

Kaynaklar ve yetiştirme usulleri

Gedikli erbaşlık şartları :

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Gedikli erbaş olacakların okula girme şartları, sınıf ve meslekleri, her meslek için aranacak şartları ve nitelikleri, yetiştirilme usulleri, okuldan çıkarılmaları Millî Savunma Bakanlığınca tesbit edilecek ve Bakanlar Kurulunca tasdik olunacak esaslara göre yapılır.

Esas kaynaklar :

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İlk kaynaklar :

MADDE 4. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Gedikli Erbaş Kanun tasarısı

Gedikli erbaşlık şartları :

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusunun, kara, hava, deniz kısımları ile jandarma ve gümrük koruma birlikleri kuruluşlarında gedikli erbaş olmak için :

- a) En az ortaokul ve eşidi okulları bitirdikten sonra gedikli erbaş okullarını veya sanat enstitülerini bitirmek;
- b) 18 yaşını ikmal etmiş olmak;

Şarttır.

MADDE 2. — Gedikli erbaş olacakların gedikli erbaş okulları ile sanat enstitülerine girme şartları, sınıfları ve meslekleri, yetiştirilme usulleri, okuldan çıkarılmaları, ve her sınıf ve meslek için aranacak şartlar ve nitelikler Millî Savunma Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tesbit olunur.

Hü.

M. S. K.

bitirmiş ve henüz askerlik çağına girmemiş, gerekli şartları taşıyan isteklilerden,

Sanat gedikli erbaşları :

MADDE 5. — Sanat gedikli erbaşları, aşağıda gösterilen kaynaklardan yetiştirilir:

a) Sanat enstitülerinde Millî Savunma Bakanlığı hesabına okuyanlardan,

b) Sanat enstitülerini kendi hesabına okuyup tamamlamış isteklilerden ihtiyaca göre, sanat enstitülerinde Bakanlık hesabına okuyanlardan mühendis yetiştirilmek üzere teknik okula gönderilip bu okulda öğrenim sırasında bir yıldan çok sınıfta kalanlardan.

2. Kısım

Erbaşlık nasbı

Gedikli çavuş nasbı :

MADDE 6. — Gedikli erbaş okullarını veya Millî Savunma Bakanlığı hesabına sanat enstitülerini başarı ile bitirenler Millî Savunma Bakanlığınca veya ilgili Bakanlıklarca gedikli çavuş nasbedilir ve aylıkları nasıp edildikleri tarihi takip eden ay başından itibaren verilir.

Sanat gedikli çavuşları :

MADDE 7. — Sanat enstitülerini bitirdikten sonra mühendis yetiştirilmek üzere teknik okuluna gönderilenlerden bir defadan çok sınıfta kalanlar gedikli çavuş nasbedilirler.

Bunlar, gedikli çavuş olarak fabrika stajına tâbi tutulur ve bu stajı başarı ile bitiremeyenlerin stajları uzatılır. Bu uzatma üç staj süresini geçemez. Başarı gösteremedikleri staj süreleri kademelerinden düşülür.

MADDE 8. — Sanat enstitülerini kendi hesaplarına okuyarak başarmış isteklilerin gedikli çavuşluğa nasıpları için 6 aylık fabrika stajını başarı ile bitirmeleri şarttır. Bunların gedikli çavuşluğa nasıpları, fabrika stajlarını bitirme-ri üzerine derhal yapılır.

Bunların staj süresince giydirme ve beslenmeleri askerî orta okul öğrencileri gibi olur.

Sanat gedikli erbaşları :

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

2. Kısım

Erbaşlık nasbı

Gedikli çavuş nasbı :

MADDE 6. — Hükümetin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sanat gedikli çavuşları :

MADDE 7. — Hükümetin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

Erbaslık nasbı :

MADDE 3. — Birinci maddedeki şartları haiz olanlar, Millî Savunma Bakanlığınca veya ilgili bakanlıklarca gedikli çavuş nasbedilirler.

Gedikli çavuş nasbedilenlerin aylıkları, nasb tarihini takip eden ay başından itibaren ödenir.

MADDE 4. — Sanat enstitülerini bitirdikten sonra mühendis yetiştirilmek üzere teknik okula gönderilenlerden bir sınıfta bir defadan fazla kalanlar gedikli çavuş nasbedilirler. Bunlar, gedikli çavuş olarak fabrika stajına tâbi tutulur. Stajlarını başarı ile bitiremeyenlerin stajları uzatılır. Bu uzatma üç staj süresini geçemez. Başarı gösteremedikleri staj süreleri, kıdemlerinden düşülür.

MADDE 5. — Sanat Enstitülerini kendi hesaplarına bitiren isteklilerin gedikli çavuşluğa nasıpları için altı aylık fabrika stajını başarı ile bitirmeleri şarttır. Bunların gedikli çavuşluğa nasıpları, fabrika stajlarını bitirmeleri üzerine derhal yapılır.

Bunlar, staj süresince askerî ortaokul öğrencileri gibi giydirilir, beslenir ve aylık alır.

Hü.

3. Kısım

Başarı gösteremiyenler

Okullarda başarı gösteremiyenler :

MADDE 9. — Gerek gedikli hazırlama orta okullarında, gerek bu okullar ile bu derecedeki öğrenimi başka okullarda tamamlayıp gedikli erbaş adayı olarak kıta stajına ve gedikli erbaş okullarına gönderilenlerden gerek stajda ve gerek gedikli erbaş okullarında başarı gösteremediklerinden veya başka sebeplerden ötürü çıkarılanlar, yaşlıları ile beraber askerlik işlemine tâbi tutulmak üzere serbest bırakılırlar. Bunlardan kıtalarda ve gedikli erbaş okullarında geçen öğrenim süreleri eylemlî hizmetlerinden sayılmaz.

Şu şartla ki Askerî Ceza Kanununun 154'üncü maddesi hükmüne tâbi tutulmuş olanlar yedek subay olamazlar.

MADDE 10. — Birlik ve kurumlarda askerlik hizmetlerini yaparken istekleri üzerine gedikli erbaş okuluna gönderilenlerden, gedikli erbaş okullarında başarı gösteremiyenlerle sağlık durumlarından başka sebeplerle çıkarılanlar, muvazaflık hizmetlerini tamamlayınca terhis edilirler. Ancak bu gibilerin okula gidış ve gelişleri için yolda geçirdikleri günlerle gedikli erbaş okullarında geçirdikleri süreler muvazaflık hizmetinden sayılmaz.

Sanat enstitülerinde başarı gösteremiyenler :

MADDE 11. — Sanat enstitülerinde Millî Savunma Bakanlığı hesabına okuyanlardan başarı gösteremiyenlerle sağlık durumlarından başka sebeplerle bu enstitülerin her hangi bir sınıfından çıkarılanlar hakkında da 9'uncu maddede hükümleri uygulanır.

II - BÖLÜM

1. Kısım

Aylıklar, çeşitli zamlar ve yardımlar

MADDE 12. — Her sınıf ve meslekten gedikli

M. S. K.

3. Kısım

Başarı gösteremiyenler

Okullarda başarı gösteremiyenler :

Madde 9. — Hükümetin 9'uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Hükümetin 10'uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sanat enstitülerinde başarı gösteremiyenler :

MADDE 11. — Hükümetin 11'inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

II - BÖLÜM

1. Kısım

Aylıklar, çeşitli zamlar ve yardımlar :

MADDE 12. — Her sınıf ve meslekten ge-

B. K.

Başarı gösteremiyenler:

MADDE 6. — Gedikli hazırlama ortaokullarını bitiremeyenlerle gedikli erbaş adayı olarak kıta stajına ve gedikli erbaş okullarına gönderilenlerden gerek stajda ve gerek gedikli erbaş okullarında başarı gösteremediklerinden veya diğer sebeplerden dolayı gedikli erbaş okullarına alınmayanlar veya bu okullardan çıkarılanlar yaşıtıları ile birlikte askerlik işlemine tâbi tutulmak üzere serbest bırakılırlar. Bunların okullarda ve stajda geçen öğrenim süreleri, eylemli hizmetlerinden sayılmaz.

MADDE 7. — Birlik ve kurumlarda askerlik hizmetlerini yaparken istekleri üzerine gedikli erbaş okuluna gönderilenlerden, gedikli erbaş okullarında başarı gösteremiyenlerle sağlık durumlarından başka sebeplerle çıkarılanlar, muvazzaflık hizmetlerini tamamlayınca terhis edilirler. Ancak bu gibilerin akula gidış ve gelişleri için yolda geçirdikleri günlerle gedikli erbaş okullarında geçirdikleri süreler muvazzaflık hizmetinden sayılmaz.

MADDE 8. — Sanat enstitülerinde Millî Savunma Bakanlığı hesabına okuyanlardan başarı gösteremiyenlerle sağlık durumlarından başka sebeplerle bu enstitülerin her hangi bir sınıfından çıkarılanlar hakkında da 6 ncı madde hükümü uygulanır.

Aylıklar, çeşitli zamlar ve yardımlar :

MADDE 9. — Her sınıf ve meslekten gedik-

III.

erbaşların aylık asılları ile tutarları aşağıda gösterilmiştir :

Rütbesi	Aylık aslı Lira	Tutarı Lira
Gedikli çavuş	20	175
» üstçavuş	25	200
» başçavuş	30	225
Başgedikli	35	250

MADDE 13. — Gedikli erbaşların aylıkları peşin olarak verilir.

MADDE 14. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun 6, 7, 8 nci maddeleri hükümleri gedikli erbaşlar hakkında da uygulanır.

Yolluk hesaplarında bir üst derece aylık asılları, ve 30 . I . 1946 gün ve 4843 sayılı Kanun gereğince ödenecek istihkaklar için 4807 sayılı Kanundan önceki aylık tutarları esas olarak almır.

Üst rütbe aylığı :

MADDE 15. — Yükselme şartlarını taşıdığı halde kadrosuzluk yüzünden yükselmemiş olanlar, en az bekleme süresini iki kat olarak geçirmiş olanlar, her rütbe veya üst derecede bir defaya mahsus olmak üzere üst rütbe veya üst derece aylığını alırlar.

Bu hüküm başgediklilerin son kademesinde bulunanlar hakkında uygulanmaz.

2. Kısım

Yükselme esasları

Yükselme ve bekleme süresi :

MADDE 16. — Yükselme için esas, kıdem ve ehliyetle beraber kadromun elverişli olmasıdır.

Her rütbede en az bekleme süresi üç yıldır.

M. S. K.

dikli erbaşların aylık asılları ile tutarları aşağıda gösterilmiştir :

Rütbesi	Aylık aslı Lira	Tutarı Lira
Gedikli çavuş	20	175
Gedikli üstçavuş	25	200
Gedikli Başçavuş	30	225
Başgedikli	35	250

MADDE 13. — Hükümetin 13 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Hükümetin 14 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Üst rütbe aylığı :

MADDE 15. — Yükselme şartlarını taşıdığı halde kadrosuzluk yüzünden yükselmemiş olanlar her rütbe veya üst derecede iki defaya mahsus olmak üzere üst rütbe veya üst derece aylığını alırlar.

2. Kısım

Yükselme esasları

Yükselme ve bekleme süresi :

MADDE 16. — Yükselme için esas kıdem ve ehliyetle beraber kadroda açık yer bulunmasıdır.

Her rütbede en az bekleme süresi üç yıldır.

B. K.

li erbaşların aylık asılları ile tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Rütbesi	Aylık aslı	Tutarı
	Lira	Lira
Gedikli çavuş	20	175
» üstçavuş	25	200
» başçavuş	30	225
Baş gedikli	35	250

MADDE 10. — Gedikli erbaşların aylıkları peşin verilir. Ölümleri halinde kıstelyevm suretiyle kesinti yapılmaz.

MADDE 11. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair 3656 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun 6, 7, 8 nci maddeleri hükümleri gedikli erbaşlar hakkında da uygulanır.

Yolluk hesaplarında bir üst derece aylık asılları ve 30 . I . 1946 tarihli ve 4843 sayılı Kanun gereğince ödenecek istihkaklar için 4807 sayılı Kanundan önceki aylık tutarları esas olarak alınır.

MADDE 12. — Yükselme şartlarını haiz oldukları halde kadrosuzluk dolayısıyla yükselmemişlerden 13 ncü maddede yazılı bekleme süresini geçirmiş olanlar her rütbede veya üst kademede iki defaya munhasır olmak üzere yükseltilebilirler.

Bu hüküm, baş gediklilik son kademesinde bulunanlar hakkında uygulanmaz.

Yükselme ve bekleme süresi:

MADDE 13. — Yükselmeler, kıdem ve ehliyet, kadro müsaadesine dayanır.

Her rütbede bekleme süresi en az üç yıldır.

Hü.

Başgediklilerin yükselmesi :

MADDE 17 — Bir üst derece aylığına ehliyet gösteren başgediklilerin en az üç yılda bir olmak ve en çok üç defaya munhasır bulunmak üzere ve kadro da dikkate alınarak aylıkları, birer derece yükseltilir. Bu duruma göre alacakları aylık asılları ile tutarları aşağıda gösterilmiştir :

Rütbe kıdemi	Aylık aslı Tutarı	
	lira	lira
Nasbından itibaren fiilen en az üç seneyi bitiren başgedikli	40	300
2. Yükselme derecesinden fiilen en az üç seneyi bitiren başgedikli	50	350
3. Yükselme derecesinde fiilen en az üç seneyi bitiren başgedikli	60	400

Yükselme günü :

MADDE 18. — Gedikli erbaşların yükselmeleri, her yılın Ağustos ayının 30 ncu Zafer Bayramı günü Millî Savunma Bakanlığı veya ilgili Bakanlıklarca yapılır.

Kıdemden düşülecek süreler :

MADDE 19. — Gedikli erbaşların askeri mahkemelerce Askerî Ceza Kanununa göre mahkûm edildikleri şahsi hürriyeti tahdit eden ceza süreleri kıdemlerinden kesilir.

İzinlerini mazeretsiz geçirdikleri hükmen sabit olanların izinsiz geçirdikleri süreler kıdemlerinden kesilir. Yabancı memleketlere kurs için gönderilmiş olanlardan yolsuzluklarından dolayı geri çağrılanların ve avdetlerinde ehliyet gösteremiyenlerin öğrenim için geçirdikleri süreler kıdemlerinden düşülür.

M. S. K.

Başgediklilerin yükselmesi :

MADDE 17. — Bir üst derece aylığına ehliyet gösteren başgediklilerin en az üç yılda bir olmak ve en çok üç defaya munhasır bulunmak üzere aylıkları birer derece yükseltilir ve bunların miktarları kadroda gösterilir. Bu duruma göre alacakları aylık asılları ile tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Rütbe kıdemi	Aylık aslı Tutarı	
	Lira	Lira
Nasbından itibaren fiilen en az üç seneyi bitiren başgedikli	40	300
2. Yükselme derecesinden fiilen en az üç seneyi bitiren başgedikli	50	350
3. Yükselme derecesinden fiilen en az üç seneyi bitiren başgedikli	60	400

Yükselme günü :

MADDE 18. — Gedikli erbaşların yükselmeleri; başarılı imtihanlarını takibeden ayın başında yapılır.

Kıdemden düşülecek süreler :

MADDE 19. — Hükümetin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

MADDE 14. — Üst derece aylığına ehliyet gösteren başgediklilerin en az üç yılda bir olmak ve en çok üç defaya munhasır bulunmak şartıyla aylıkları birer kademe yükseltilir.

Başgediklilerin alacakları aylık asılları ile tutarları aşağıda gösterilmiştir :

	Aylık asli Lira	Tutarı Lira
Rütbe kıdemi nasbından itibaren fiilen en az üç yılını bitiren başgedikli	40	300
Birinci yükselme kademesinde fiilen en az üç yılını bitiren başgedikli	50	350
İkinci yükselme kademesinde fiilen en az üç yılını bitiren başgedikli	60	400

MADDE 15. — Gedikli erbaşların yükselmeleri imtihanla olur. İmtihanlar Temmuz ve Ocak aylarında yapılır. İmtihanlarda kazananların yükselmeleri ilgili Bakanlıklarca icra olunur. Bu suretle yükseltilenler, yükseltildikleri kademe aylıklarının imtihanları takibeden ay başından itibaren alırlar.

Tutuk olanlar imtihana giremezler. Tutuklardan bereat edenler, kıdemlerinden kayıp etmezler.

MADDE 16. — 4273 sayılı Kanunun 8 nci maddesi gedikli erbaşlar hakkında da tatbik olunur.

Hü.

Yükselmeyi durduran sebepler :

MADDE 20. — Tutuk bulunan gedikli erbaşlar, yargılanmamış devamı süresince yükselme şartlarını haiz olsalar bile yükselmeleri yapılmaz.

Yargılama sonunda beraet ederlerse, tutuk olarak geçen süreler kıdemlerinden sayılır. Bu yüzden yükselmeleri gecikenlerin yükselmeleri, derhal yapılır.

3. Kısım

Mecburi hizmet ve çekilme

Mecburi hizmet :

MADDE 21. — Gedikli erbaşlar, her sınıf ve meslekte gedikli erbaşlığa nasbedildikleri tarihten itibaren fiilen 15 yıl mecburi hizmete tâbidirler.

Çekilme :

MADDE 22. — Gedikli erbaşlar, mecburi hizmet süresini fiilen doldurmadıkça çekilme isteğinde bulunamazlar. Ve çekilemezler.

Seferde ve olağanüstü hallerde çekilme :

MADDE 23. — Seferde ve olağanüstü hallerde; bu halin devamı süresince Millî Savunma Bakanlığı veya ilgili bakanlıklar mecburi hizmetini bitirmiş olanların çekilme isteğini kabul etmeyebilir. Çekilme isteği kabul edilmeyenler, hizmete devam etmeye mecburdurlar.

4. Kısım

Mesken, yakacak zammı, beslenme, giydirilme, geçici ve sürekli görev yollukları, kurs gündelikleri

Mesken zammı :

MADDE 24. — Görevleri Ankara'da bulunan gedikli erbaşlara aylıklarının tekabül ettiği dereceleri için, Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair 3656 sayılı Kanunun hükümlerine göre geçici tazminat verilir.

M. S. K.

Yükselmeyi durduran sebepler :

MADDE 20. — Hükümetin 20'nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

3. Kısım

Mecburi hizmet ve çekilme

Mecburi hizmet :

MADDE 21. — Hükümetin 21'inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Çekilme :

MADDE 22. — Hükümetin 22'nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Seferde ve olağanüstü hallerde çekilme :

MADDE 23. — Hükümetin 23'üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

4. Kısım

Mesken, yakacak zammı, beslenme, giydirilme, geçici ve sürekli görev yollukları, kurs gündelikleri

Mesken zammı :

MADDE 24. — Hükümetin 24'üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

Mecburi hizmet ve çekilme :

MADDE 17. — Gedikli erbaşlar, nasıpları tarihinden itibaren fiilen 15 yıl mecburi hizmete tâbidirler.

Mecburi hizmetini bitirmiyenler çekilemezler.

Seferde ve olağanüstü hallerde bu hallerin devamı süresince ilgili Bakanlıklar mecburi hizmetini bitirmiş olanların çekilme isteğini kabul etmeyebilir.

Mesken zammı :

MADDE 18. — Görevleri Ankara'da bulunan gedikli erbaşlara aylıklarının tekabül ettiği dereceler için, Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair 3656 sayılı Kanunun hükümlerine göre geçici tazminat verilir.

Hü.

M. S. K.

Yakacak zammı :

MADDE 25. — Yüksekliği 1500 metre ve daha çok olan yerlerde sürekli görev alan aile sahibi ve ailesi yanında bulunan gedikli erbaşlara aylık derecelerine göre 4178 sayılı Kanun hükümlerince yakacak zammı verilir.

Beslenme ve giydirilme :

MADDE 26. — Bütün gedikli erbaşlar; diğer erat gibi Devlet tarafından beslenir giydirilir. Bunlardan istiyenlere yiyecek istihkakı aynen veya malî rayiç üzerinden para olarak verilebilir.

Jandarma gedikli erbaşları 4370 sayılı Kanuna göre beslenir.

Geçici ve sürekli görev yolluğu :

MADDE 27. — Gedikli erbaşlara ve ailelerine Harciraş Kanunu gereğince yolluk verilir.

Kurs gündeliği :

MADDE 28. — Görevli buldukları yerlerden başka yerlerdeki kurslara gönderilen gedikli erbaşlara 4909 sayılı Kanunun gedikli erbaşlara ait hükümlerine göre kurs gündeliği verilir.

MADDE 29. — Gedikli erbaşlarda vekâletten dolayı aylık usulü cari değildir. Aslı görevlerinden başka ilgili bakanlıkça ek öğretmenlik verilen gedikli erbaşlar hakkında 5044 sayılı Kanunun subaylara ait hükümleri uygulanır.

5. Kısım

Evlenme, izin

Evlenme :

MADDE 30. — Gedikli erbaşların evlenmeleri hakkında; (Ordu mensuplarının evlenmelerine dair olan 3663 sayılı Kanun) hükümleri uygulanır.

İzin :

MADDE 31. — Gedikli erbaşların izinleri, Askerî İzin Kanunu hükümlerine tâbidir.

Yakacak zammı :

MADDE 25. — Hükümetin 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Beslenme ve giydirilme :

MADDE 26. — Bütün gedikli erbaşlar, diğer erat gibi Devlet tarafından beslenir ve giydirilir. Bunlardan istiyenlere yiyecek istihkakı aynen veya mahallî rayiç üzerinden para olarak verilir.

Jandarma, Gümrük Muhafaza gediklileri haklarında da bu hükümler aynen uygulanır.

Geçici ve sürekli görev yolluğu :

MADDE 27. — Hükümetin 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kurs gündeliği :

MADDE 28. — Hükümetin 28 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Hükümetin 29 neu maddesi aynen kabul edilmiştir.

5. Kısım

Evlenme, izin ve tedavi

MADDE 30. — Gedikli erbaşların evlenmeleri hakkında; 3663 ve Jandarma gediklileri hakkında da 3949 sayılı kanunlar hükümleri uygulanır.

İzin :

MADDE 31. — Hükümetin 31 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

Beslenme ve giydirme :

MADDE 19. — Gedikli erbaş—lar erat gibi beslenir ve giydirilir. Bunlardan istiyenlere yiyecek istihkakları aynen veya mahalli rayiç üzerinden para olarak da verilebilir.

Jandarma gedikli erbaşları 4370 sayılı Kanuna göre beslenir.

Yolluklar :

MADDE 20. — Gedikli erbaşlara ve ailelerine Haretrah Kanunu gereğince yolluk verilir.

MADDE 21. — Gedikli erbaşlara vekâlet aylığı verilmez. Asli görevlerinden başka ilgili Bakanlıkça ek öğretmenlik verilen gedikli erbaşlar hakkında 5044 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

III.

M. S. K.

6. Kısım

Yedek erbaşlık

MADDE 32. — Ordudan çekilen veya emekliye ayrılan veya sicilleri itibariyle istihdamları mümkün olmayan gedikli erbaşlar, rütbeleleriyle yedek erbaşlığa geçirilirler. Bunların rütbelerine bakılmaksızın yedeklik çağları 46 yaşını bitirinceye kadar devam eder. Seferberlikte veya olağanüstü hallerde yedeklik çağı Bakanlar Kurulu kararı ile beş yıla kadar uzatılabilir.

Barışta manevra ve tatbikat maksadı ile veya olağanüstü hallerde lüzum ve ihtiyaca göre yedek gedikli erbaşlardan lüzumu kadarını silâh altına almaya Millî Savunma Bakanlığı yetkilidir.

III - BÖLÜM

7. Kısım

Meslekten çıkarma :

MADDE 33. — Mahkeme kararına müsteniden rütbelerinin geriye alınması gerekenlerle sicilleri itibariyle ahlâkî bakımdan orduda bırakılmaları caiz görülmiyen gedikli erbaşların rütbeleri geri alınır.

Yabancı kız veya kadınlarla evlenen veya nikâhsız olarak yaşayan gedikli erbaşların mahkeme kararına hacet kalmaksızın rütbeleri geri alınır.

Mecburi hizmeti tamamlamadan yukardaki fıkralarda yazılı durumlara girenlerin kendilerine okullarda yapılmış olan masraflar ödettirilir. Bunlar muvazzaflık hizmetlerini tamamlamışlarsa derhal terhis edilir. Tamamlamamışlarsa erlikle bu hizmetleri tamamlattırılır.

Jandarma gedikli erbaşlar hakkında bu hü-

MADDE 32. — Gedikli erbaş ve aileleri Devlet hastanelerinde parasız olarak tedavi edilirler.

Gedikli erbaşlar verem sanatoryum ve prevanatoryumlarında gedikli erbaş kısmında tedavi olurlar.

6. Kısım

Yedek erbaşlık

MADDE 33. — Hükümetin 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

3. Bölüm

1. Kısım

Meslekten çıkarma :

MADDE 34. — Mahkeme kararına müsteniden rütbelerinin geriye alınması gerekenlerle sicilleri itibariyle ahlâkî bakımdan orduda bırakılmaları caiz görülmiyen gedikli erbaşların rütbeleri geri alınır.

Yabancı kız veya kadınlarla evlenen veya nikâhsız olarak yaşayan gedikli erbaşların mahkeme kararına hacet kalmaksızın rütbeleri geri alınır.

Mecburi hizmeti tamamlamadan yukardaki fıkralarda yazılı durumlara girenlerin kendilerine okullarda yapılmış olan masraflar ödettirilir. Bunlar muvazzaflık hizmetlerini tamamlamışlarsa derhal terhis edilir. Tamamlamamışlarsa erlikle bu hizmetleri tamamlattırılır.

Jandarma gedikli erbaşlar hakkında bu

B. K.

Tedavi :

MADDE 22. — Gedikli erbaşlar askerî sanatoryum ve prevantoryumlarda kendilerine ayrılan koğuşlarda parasız tedavi edilirler.

Yedek erbaşlık:

MADDE 23. — Ordudan çekilen veya emekliye ayrılan veya sicil yoluyla çıkarılan gedikli erbaşlar rütbeleriyle yedek erbaşlığa geçirilirler. Bunların yedeklik çağları, rütbelerine bakılmaksızın 46 yaşını bitirinceye kadar devam eder. Seferberlikte veya olağanüstü hallerde yedeklik çağları Bakanlar Kurulu kararıyla beş yıla kadar uzatılabilir. Barışta manevra ve tatbikat maksadıyla veya olağanüstü hallerde lüzum ve ihtiyaca göre yedek-gedikli erbaşlardan lüzumu kadarını silâh altına almaya Millî Savunma Bakanı yetkilidir.

Meslekten çıkarma :

MADDE 24. — Gedikli erbaşların rütbeleri ya mahkeme kararıyla veya ahlâki bakımdan orduda bırakılmaları caiz görülmemesi halinde sicil yoluyla geri alınır.

Yabancılarla evlenen veya bunlarla nikâhsız olarak yaşayan gedikli erbaşların rütbeleri, ilgili Bakanlıklarca geri alınır.

Mecburi hizmetlerini tamamlamadan yukarıdaki fıkralarda yazılı durumlara girenlerin okul masrafları kendilerine ödettirilir. Bunlardan muvazaflık hizmetini tamamlayanlar derhal terhis edilir. Tamamlamayanlara bu hizmet er olarak tamamlattırılır.

Jandarma gedikli erbaşları hakkında ayrıca 1861 sayılı Kanunun değişik 20 nci maddesi hükümü uygulanır.

Hü.

kümden başka 1861 sayılı Kanunun 4757 sayılı Kanunla değiştirilen 20 nci maddesi hükmü de uygulanır.

MADDE 34. — 1076 sayılı Yedek Subay ve Askerî Memurlar Kanununun 23 ncü maddesinde yazılı yedek subaylık hakkının ziyanı icab ettiren sebepler, yedek gedikli erbaşlar hakkının da düşmesini gerektirir. Bu suretle yedek gedikli erbaşlık hakkını kaybedenler hakkında Askerlik Kanunu hükümleri uygulanır.

2. Kısım

Emeklilik esasları

MADDE 35. — Gedikli erbaşların emeklilik işlemleri; Emeklilik Kanunu hükümlerine göre yapılır.

3. Kısım

Türlü hükümler

Ordudan ayrılan gedikli erbaşların muvazzaf olarak kullanılmıyacakları.

MADDE 36. — Ordudan ayrılan gedikli erbaşlar muvazzaf olarak tekrar hizmete alınmazlar. Ancak kadro ve ihtiyaca göre barışta ve Olağanüstü hallerde bunlardan istiyenleri Millî Savunma Bakanlığı yedek olarak hizmete almaya ve kullanmaya yetkilidir.

Kadrosuzluk dolayısıyla açıkta kalma:

MADDE 37. — Kadro dolayısıyla açıkta kalan gedikli erbaşlara açıkta kaldıkları tarihten itibaren aylıkları üç ay tam olarak verilir.

İlgili bakanlıklar açıkta bulunanları bir kadroya yerleştirmedikçe sınıfları içinde yükselme yapamazlar.

Öğretim Kurumlarına devam yasağı:

MADDE 38. — Gedikli erbaşlar fiilen vazife gördükleri sürece her hangi bir tahsil müessesesine aslı öğrenci olarak devam edemezler. Ancak mesleklerinde gelişmeleri için ilgili bakanlıklarca açılmış olan kurslar ve okullar bu hükümlerin dışındadır.

M. S. K.

hükümden başka 1861 sayılı Kanunun 4757 sayılı Kanunla değiştirilen 20 nci maddesi hükmü de uygulanır.

MADDE 35. — Hükümetin 34 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

2. Kısım

Emeklilik esasları

MADDE 36. — Hükümetin 35 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

3. Kısım

Türlü hükümler

Ordudan ayrılan gedikli erbaşların muvazzaf olarak kullanılmıyacakları :

MADDE 37. — Hükümetin 36 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kadrosuzluk dolayısıyla açıkta kalma :

MADDE 38. — Kadro dolayısıyla açıkta kalan gedikli erbaşlara açıkta kaldıkları tarihten itibaren aylıkları üç ay tam olarak verilir.

Bunlar bu müddet zarfında Bakanlıkça münasip yerlere tâyin edilirler.

Öğretim kurumlarına devam yasağı :

MADDE 39. — Hükümetin 38 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

MADDE 25. — 1276 sayılı Kanunun 23 nû maddesinde yazılı yedek subaylık hakkının zıyanı mucip sebepler yedek gedikli erbaşlık hakkının da düşmesini gerektirir. Bu suretle yedek gedikli erbaşlık hakkını kaybedenler için Askerlik Kanunu hükümleri uygulanır.

Türlü hükümler :

MADDE 26. — Ordudan ayrılan gedikli erbaşlar muvazzaf olarak tekrar hizmete alınamazlar. Ancak kadroya ve ihtiyaca göre bunlardan istiyenleri, ilgili Bakanlıklar yedek olarak hizmete almaya yetkilidirler.

MADDE 27: — Kadro dolayısıyla açıkta kalan gedikli erbaşlara açıkta kaldıkları tarihten itibaren aylıkları üç ay tam olarak verilir. Bunların tâyinleri yapılmeaya kadar açık kadrolara başkaca tâyin ve terfi yapılmaz.

Hİ.

M. S. K.

Bu kanundan önceki gedikli erbaşların mecburi hizmetleri :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar orduda gedikli erbaş olarak bulunan veya yetiştirilmekte olanlar 12 senelik mecburi hizmete tâbi tutulurlar.

Gedikli subayların intibakı :

GEÇİCİ MADDE 2. — Deniz ve hava sınıflarında görevli bulunan gedikli subaylardan arzu edenler hizmet sürelerine göre Başgedikli sınıfına geçirilirler.

Bu sınıfa geçmek istemiyenler hakkında tasfiye sonucuna kadar 3779 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi hükümleri tatbika devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 3. — Halen müstahdem olan gedikli erbaşlar bu kanunun 12. maddesiyle tesbit edilmiş olan rütbe aylıklarını bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren alırlar. Başgediklilere de aynı tarihte 17. madde ile tesbit edilmiş bulunan bir üst derece aylığı verilir. Bunların terfi süreleri yeni derece aldığı tarihten başlar.

MADDE 39. — Bu kanunla :

1. 2505, 3134, 3221, 4260, 4601, 4807 sayılı kanunlarla bunların ek ve tadilleri,

2. 3779 sayılı Kanunun geçici 2. nevi maddesi hükmü hariç olmak üzere diğer hükümleri ve 4. nevi maddesi hükmü hariç 4990 sayılı Kanun hükümleri.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin geçici 1. nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

Gedikli subayların intibakı :

GEÇİCİ MADDE 2. — Deniz ve hava sınıflarında görevli bulunan gedikli subaylar hakkında da, özel kanunlarındaki müstesna hak ve unvanları baki kalmak şartıyla; bu kanun hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3. — A) Halen müstahdem olan gedikli erbaşlar bu kanunun 12 ve 17 nevi maddeleriyle tesbit edilmiş olan rütbe ve derece aylıklarını bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren alırlar.

B) Gedikli subaylara bu kanunun yayımı tarihini takip eden ay başından itibaren 17 nevi maddenin 3. nevi yükselme derecesinde gösterilen başgediklilere verilen aylık verilir.

MADDE 40. — 1. 2505, 3134, 3221, 3779, 4140, 4260, 4601, 4807 ve 4990 sayılı kanunlarla bunların ek ve tadilleri;

2. 1076 sayılı Kanunun 4. nevi maddesi;

3. 5430 sayılı Kanunun 6. nevi maddesinin dördüncü fıkrası hükmü;

4. 1861 sayılı Kanun ve buna ek ve tadil-

B. K.

MADDE 28. — 4214 sayılı Kanun gedikli erbaşlar hakkında da uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanundan evvel gedikli erbaş olanlarla yetiştirilmekte bulunanların mecburi hizmetleri on iki sene olarak kalır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Deniz ve hava sınıflarında görevli bulunan gedikli subaylardan isteyenler, hizmet sürelerine göre baş gedikli sınıfa geçirilirler. Bu sınıfa geçmek istemiyenler hakkında 24 Şubat 1330 tarihli Gedikli Zabitân Kanunu ile 508 ve 587 sayılı Kanun hükümlerinin tatbikına devam olunur.

Başgedikli sınıfa geçmek istemiyenlerin halen buldukları kadro aylığı 250 lira tutarı 35 lira sayılır. Bu aylığı dört yıl almış olanlara bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren iki üst derece aylığı verilir. Bunlar ayrıca 4598 sayılı Kanunun 6, 7, ve 8. maddeleri hükümlerinden faydalanırlar.

GEÇİCİ MADDE 3. — Halen görevli bulunan gedikli erbaşlar bu kanunun 9 usü ve 14 ncü maddeleri ile tesbit edilmiş olan rütbe ve kademe aylıklarını bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takibeden ay başından itibaren alırlar. Bunların aynı rütbede veya eski aylık kademesinde geçen süreleri yeni aylıklarındaki yükselme sürelerine eklenir.

GEÇİCİ MADDE 4. — 1950 yılı Bütçe Kanununa bağlı A işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında 1 500 000 liralık aktarma yapılmıştır.

MADDE 29. — 2505, 3134, 3221, 3779, 4601, 4807 ve 4990 sayılı kanunlarla 1076 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi, 4779 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi ve 5430 sayılı Kanunun 6 ncü maddesinin 4 ncü fıkrası ve 1861 sayılı kanunla ek ve tadillerinin bu kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

İİä.

M. S. K.

3. 1076 sayılı Kanunun 4 nevi maddesi hükümü.

4. Uzman Çavuş yetiştirilmesi hakkındaki 5430 sayılı Kanunun 6 nevi maddesinin 4 nevi fıkrası hükümü.

5. 1861 sayılı Kanunla ek ve tadillerinin bu kanuna aykırı hükümleri,
Yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 40. — Bu kanun 28 Şubat 1951 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 41. — Bu kanun hükümlerini Milli Savunma, İçişleri, Maliye ve Gümrük ve Tekel Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>Ş. Günaltay</i>	Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>C. S. Barlas</i>	<i>Fuad Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>H. Çakır</i>	<i>E. Erişirgil</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>N. Sadak</i>	<i>I. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>T. Banguoğlu</i>	<i>Ş. Adalan</i>
Ek. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>Vedat Dicleli</i>	<i>Dr. K. Bayzizil</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	<i>Cavid Oral</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
	<i>Reşat Ş. Siner</i>
İşletmeler Bakanı	
<i>Münir Birsal</i>	

lerinin bu kanuna aykırı hükümleri;

5. 4370 sayılı Kanunun bu kanuna aykırı hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 41. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 42. — Bu kanunun hükümlerini Milli Savunma, İçişleri, Maliye ve Gümrük ve Tekel Bakanları yürütür.

B. K.

MADDE 30. — Bu kanun 30 Haziran 1950 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 31. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bütçe Komisyonunun deęistirmesine bağlı

CETVEL

B.	M.	Ödeneęin çeşidi	Düşülen	Eklenen
<i>Millî Savunma Bakanlığı Kara Kuvvetleri kısmı</i>				
201		Aylıklar		700 000
209		5434 sayılı Kanununun 14 ncu maddesinin (D) ve (J) fıkraları gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı		200 000
409		Muayyenat		
	1	Tayinat	840 000	
	3	Yakacak, aydınlatma, ısıtma	60 000	
Bölüm toplamı			900 000	
<i>Hava Kuvvetleri kısmı</i>				
201		Aylıklar		225 000
209		5434 sayılı Kanununun 14 ncu maddesinin (D) ve (J) maddeleri gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı		75 000
409		Muayyenat		
	1	Tayinat	280 000	
	3	Yakacak, aydınlatma, ısıtma	20 000	
Bölüm toplamı			300 000	
<i>Deniz kısmı</i>				
201		Aylıklar		225 000
209		5434 sayılı Kanununun 14 ncu maddesinin (D) ve (J) fıkraları gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler karşılığı		75 000
409		Muayyenat		
	1	Tayinat	280 000	
	3	Yakacak, aydınlatma, ısıtma	20 000	
Bölüm toplamı			300 000	
GENEL TOPLAM			1 500 000	1 500 000